

Студиска програма: **Гастрономија, исхрана и диететика (втор циклус на студии)**

Времетраење на студиската програма: **2 години**

ЕКТС кредити: **120**

Цели на студиската програма:

Студиската програма на новата насока *“Гастрономија, Исхрана и Диететика”* овозможува креирање на високо професионални кадри од областа на гастрономијата, исхраната и диететиката. Овие кадри ќе овозможат унапредување на гастрономските вештини и техниките на готвење, осознавање и применување на правилната исхрана и диеталните режими на исхрана што во целост ќе придонесе за развивање на туризмот и угостителството во Република Македонија, подобрување на здравјето и квалитетот на животот на населението во Република Македонија, како и применување на професионален приод во лекувањето на болестите со помош на специфични режими на исхрана. Гастрономијата како специфична угостителска дејност зазема исклучително важна улога во целокупниот општествено - економски развој на нашата земја со оглед на фактот што истата се одликува со многу вековна гастрономска традиција и со силно изразено гостопримство. Светските трендови императивно се стремат кон синергија на туризмот и храната. Храната има сè поголема тежина во задоволувањето на потребите на денешниот современ турист, со што ќе има сè поголемо значење за развојот на туризмот во Република Македонија. Со пораст на куповната моќ на туристичките потрошувачи, тие ќе бараат се посементиран и уникатен туристички производ карактеристичен за туристичката дестинација. Истото ќе се однесува и во доменот на храната како многу битен сегмент на туристичкиот производ во целина. Задоволувањето на потребите за храна на денешниот туристички потрошувач, не преставува повеќе секојдневен, обичен чин, туку се повеќе претставува гастрономско доживување. Денешниот современ туристички пазар, бара квалитетна и стандардизирана понуда, поради тоа треба да превземаат чекори за следење на овој тренд, посебно со создавање на туристички производ кој ќе носи препознатлив македонски бренд и имиџ. Традиционалната, здрава и домашна храна треба да бидат дел од стратешките цели и политики, кон кои ќе се стреми туристичката гастрономска понуда на Република Македонија. Треба да се искористат сите стари занаети и обичаи со што ќе се креира уникатна гастрономска понуда со сите специфични јадења кои се сочувани низ вековите од нашите предци. Тоа е иднината на македонскиот гастрономски бренд, кого најмногу го цени и бара пребирливиот, куповно моќен странски турист, вкус кој нема да го заборава и повторно ќе се врати во Македонија за тоа гастрономско доживување. Науката за исхрана и диететика претставува мултидисциплинарна наука за технологијата на храната, исхраната и влијанието на храната врз човечкиот

организам. Истражувањата од областа на нутриционизмот, особено во последните години имаат важна улога во појаснувањето на многу процеси поврзани со исхрана и појавата на болести и нарушувања во човечкиот организам, како и во осознавањето на улогата на храната во моделирањето на генетскиот потенцијал на поединците. Затоа денес биотехнолозите, нутриционистите и диететичарите имаат сè позначајна улога како истражувачи кои ги пренесуваат своите знаења на целата човекова популација со цел истата да ја задржи или да ја подобри постоечката здравствена состојба. Исто така, стручњациите од областа на гастрономијата, исхраната и диететиката своите знаења ги применуваат во креирање на нови технологии и производство на нови видови храна (*novel food*, функционална храна) и други прехранбени производи. Едуцирање на високо образовани стручњаци од овој профил е од витално значење за целата земја, особено за градот Охрид кој претставува најпознат туристички и гастрономски центар во Република Македонија, како град на УНЕСКО. Студиската програма на втор циклус Гастрономија, исхрана и диететика им овозможува на завршените студенти стекнување и градење способности за употреба на проширено и продлабочено знаење во континуитет, пратејќи ги современите трендови во областа на гастрономијата, исхраната и диететиката во развиените држави со развиени научно – образовни програми. Стекнатите знаења во рамките на мастер студиите по гастрономија, исхрана и диететика претставуваат повисоко и продлабочено ниво на знаења од оваа област при што е акцентирана научната димензија во обработката на одделни тематски подрачја. Заокружувањето на овие студии резултира со изработка на самостоен магистерски труд. Глобална цел на овие студии е да се унапредат знаењата и вештините кои ќе овозможат успешно заземање на водечки менаџерски позиции, напредно планирање и реализирање на утврдените активности. Со добивањето на мастер знаењата се овозможува континуитет во образовниот процес и запишување на докторски студии. Тоа значи дека вториот циклус на овие студии покрај напредните знаења претставува и подготовка за вклучување во третиот циклус на студии, односно на докторски студии.

Резултати од учење (специфични дескриптори на квалификации)

Специфичните дескриптори на квалификацијата одредени од резултатите од учењето за студиската програма Гастрономија, исхрана и диететика за вториот циклус на Факултетот за туризам и угостителство – Охрид, согласно Уредбата за националната рамка на високо – образовните квалификации ги опфаќаат следните компоненти: знаења и разбирања, примена на знаењето и разбирањето, способност за проценка, комуникациски вештини и вештини на учење.

Знаење и разбирање

Со завршување на вториот циклус на студии, студентите се стекнуваат со база на знаење и покажуваат продлабочено и систематско разбирање од областа на гастрономијата, исхраната и диететиката според високо–образовни и научни меѓународно прифатени стандарди. Со тоа знаење и разбирање, студентите стануваат оспособени да применат соодветен теоретски и методолошки пристап за решавање сложени проблеми во областа на практичната работа во гастрономијата, исхраната и диетотерапијата, на систематски и на креативен начин, допринесувајќи во напредокот на професионалната гастрономија. Покрај тоа, тие покажуваат систематско разбирање на релевантното владино законодавство и различни системи за планирање, производство и креирање на оброците според законите, регулативите и политиките. Воедно, тие имаат широко познавање и разбирање на критични диететски и угостителски практики кои влијаат на хигиената и следливост на стандардите за подобрување на услугата.

Примена на знаењето и разбирањето

Студиската програма на втор циклус Гастрономија, исхрана и диететика им овозможува на завршените студенти изградување способности за критичко, независно и креативно решавање проблеми со одредена оригиналност во нови или непознати средини, во мултидисциплинарен и во специјалистички контекст, поврзани со полето на студирање. Исто така, студентите се оспособуваат за реализирање на активности од областа на гастрономијата, исхраната и диететиката со креирана соодветност на елементите кои се неопходни. Тие изградуваат способности за компетентно вклучување на пазарот на труд во земјата и во странство, со синтетизирање на иновативни солүции, апликации и идеи.

Способност за проценка

Вториот циклус на студиите Гастрономија, исхрана и диететика овозможуваат стекнување на способности за апликација на сопствени иницијативи по пат на синтетизирање и интегрирање на знаењето од соодветната област. Исто така, овозможува стекнување способности за систематско и креативно справување со

сложени прашања, за солидно проценување, дури и при некомплетни и ограничени информации, кои ги вклучуваат личните, општествените и етичките одговорности при примената на стекнатото знаење и проценка. Како значајна придобивка од вториот циклус на студии за гастрономија, исхрана, диететика е стекнувањето способност за оценување и селекција на научни теории, методологии, алатки и општи вештини од предметните области, како и поставување на нови анализи и решенија на научна основа, а поврзано со различните сфери на полето на исхраната, гастрономските вештини и диетотерапијата, во рамките на етичките и професионални препораки, прифаќајќи целосна одговорност за исходот од сопствената работа.

Комуникациски вештини

Студентите кои го завршуваат вториот циклус на студиите Гастрономија, исхрана и диететика се стекнуваат со комуникациски вештини како што се способноста за размена на заклучоци и предлози со аргументирање и со рационално поткрепување на истите, како со стручни, така и со нестручни лица, јасно и недвосмислено. Тие се оспособуваат со стекнување на комуникациски вештини за превземање на значителна одговорност за заедничките резултати, како и за водење и иницирање на активности. Завршените студенти стекнуваат вештини за аналитичко и критичко размислување, претприемачки вештини и проценка на ризик, вештини за планирање и донесување одлуки, вештини за лидерство, како и вештини за раководење со деловни субјекти од областа на угостителството, менаџирање, стратемиско размислување и предвидување на активностите во областа на гастрономијата, исхраната и диететиката.

Вештини на учење

Студентите кои го завршуваат вториот циклус на студии по Гастрономија, исхрана и диететика се оспособуваат за водење на клучни бизнис активности во туризмот и угостителството, упатеност во креирање на секојдневни и специјализирани видови менија во зависност од потребите кои ги наметнува типот на услугата и потрошувачкиот профил, оспособеност за утврдување на нутритивната вредност на храната и конструирање на оптимални оброци со висока биолошка вредност наменети за различни старосни категории, оспособеност за составување на специфични диетални менија наменети за болни од различни заболувања (кардиоваскуларни, дијабетес, бубрежни заболувања, болести на системот за варење, нетолеранција на одредени видови храна), оспособеност за енергетско и физиолошко моделирање на хранливите оброци во зависност од физичката активност и физиолошката состојба на индивидуите (спортисти, деца, бремени жени, стари лица), способност за дизајнирање на напредни промотивни туристички активности особено во областа на гастрономскиот туризам, способност за моделирање и конструирање на гастрономски карти за вино и други прехранбени стоки во зависност од географското потекло на истите, способност за препознавање и промовирање на специфични видови храна (традиционална, еколошка, органска) во

меѓународната трговија, способност за носење проактивни конкурентски стратегии во угостителството, истражувачки активности на туристичкиот пазар и истражување на селективноста на туризмот во развојна и пазарна смисла.

Исто така, тие покажуваат одговорност да допринесат во едукација и тренинг на пациентите, студентите, нутриционистите и здравствените работници, со подготовка на едукативен материјал низ критичка евалуација и синтеза на релевантни информации, соодветно поставувајќи ги и користејќи ефективни медиуми. Воедно, учествуваат во истражувањата и развојот на гастрономијата и нутриционизмот, со дизајнирање и имплементација на истражувачки проекти.

Листа на предмети

Семестар 7

Задолжителни предмети

Методологија на научно истражувачка работа со биостатистика (10 кредити)

Студентите од втор циклус на студии да стекнат знаења за методолошкиот пристап во научното истражување и се оспособат за самостојно применување на комплексните и меѓусебно различни методи кои во современата наука постојат, со што ќе можат со научна писменост да најдат решенија за одредени појави и величини и нивната взаемна условеност и поврзаност.

Методологија на испитување на нутритивниот статус (10 кредити)

Запознавање на студентите со правилната исхрана на човекот и нутритивните вредности на прехранбените производи. Студентот ќе развие критичко сфаќање за концептот на нутритивна густина, макро- и микронутриентите и улога на енергијата. Целта е да се изучат методите за процена на квалитетот на исхраната и влијанието на исхраната врз нутритивниот статус кај човекот.

Готварска технологија (10 кредити)

Запознавање на студентите со технологиите на готвење, теорија и пракса во идентификација на опрема, идентификација на месо, салати, сосови, житарици и зрнеста храна, одговорности при набавка (примање и снабдување на храна), подготвување бујон и сосови. Практична настава за запознавање со истите.

Семестар 8

Задолжителни предмети

Диетотерапија (10 кредити)

Да се обфатат сите аспекти на диетотерапијата и тоа од хипотези до најнови сознанија кај заболувања на одредени органи и органски системи. Целта е да се создаде цврста поврзаност меѓу едукативниот процес со научно-истражувачките активности, вклучувајќи ги здравствените установи со што ќе се зајакне развојот на способности и креативна работа на студентот.

Одржливост во угостителската индустрија (10 кредити)

Целта на овој предмет е студентите да стекнат знаење за одржливоста (со посебен акцент на одржливоста во угостителската индустрија) која претставува неопходност и основен услов за: зголемување на квалитетот на производите и нивото на услугите што се нудат, креирање на лојални и задоволни потрошувачи, одржување на бизнисот и создавање на високи перформанси на организацијата, како и зголемување на нејзината конкурентност на пазарот во услови на променливо деловно опкружување со истовремена заштита на животната средина.

Управување со синџир на снабдување со храна (10 кредити)

Запознавање на студентите и стекнување на знаење за управување со процесите во синџирот на набавки на храна и донесување на правилни, навремени и точни одлуки.

Семестар 9

Изборни предмети

Гастрономска географија (10 кредити)

По завршување на наставата, студентите треба да бидат способни:

- да се запознаат со теоретско – методолошкиот пристап во истражувањето за гастротуристичките појави и односи;
- да се стекнат со знаења за значењето што го има гастрогеографијата во утврдувањет на улогата што ја има во нутрицистичките и гастрономските туристички понуди;
- да се запознаат со валоризацискиот пристап во проучувањето на разместеноста на гастрономските вредности;
- да се добијат знаења за факторите кои ги условуваат гастрономските квалитети и процесите на нивното користење;
- да се стекнат со знаења кои ќе овозможат интегративен пристап во просторот со другите елементи од природен и антропоген карактер во контекст на гастрономските вредности;
- да се запознаат со определувањето на потребите за користење на гастрономските вредности во дефинирани просторни целини;
- да се стекнат со знаења кои ќе им овозможат класификација и типологија на гастрономските вредности во просторот ми нивно користење во угостителствата и туристичката понуда;
- да се запознаат со значењето што го има релјефот, климата, хидрографијата и растителниот и животинскиот свет во формирањето на услуги кои се однесуваат на користење на гастрономските ресурси;

- да стекнат знаења за значењето што ја има положбата на гастрономските вредности во просторот во контекст на нивна пристапност и можности за користење;
- да се стекнат со знаења кои ќе им овозможат согледување на развојот на гастрономските вредности како услуги кои можат да се искористат во процесот на планирање и развој на услугите;
- да се согледаат перспективите во развојот на гастрономските ресурси во контекст на заштитата и унапредувањето на животната средина.

Исхрана и екологија (10 кредити)

Целта на предметот е студентите да се запознаат со поимите поврзани со науката за исхрана и екологијата како наука за заштитата на животната средина.

Стабилизација и стандардизација на прехранбените производи (10 кредити)

Стекнување на знаења за промените кои настануваат во прехранбените производи, посебно во лесно расипливите како што се производите од животинско потекло, постапките на стабилизација и нивно значење за квалитетот и безбедноста на храната.

Контрола на животните намирници (10 кредити)

Целта на предметот е студентите теоретски и практично да научат со кои методи се врши контрола на животните намирници, како и од правен аспект да ги почитуваат правилниците за тоа.

Современо хотелиерство (10 кредити)

Целта на предметната програма е да даде содржајна наобразба на идните теоретичари, практичари и креатори на деловна политика во туризмот и посебно во хотелиерството во врска со современите тенденции и движења во областа на хотелиерството.. Сето тоа преку систематско и методско истражување, анализирање и објаснување на појавите , односите и движењата во хотелиерскиот бизнис и откривање на законитостите кои владеат со тие односи, појави и движења.

Угостителството во националното стопанство (10 кредити)

Целта на предметната програма е студентите да се запознаат со местото и улогата на угостителството во националното стопанство воопшто и посебно со местото и улогата на угостителството во македонското национално стопанство и македонската економија.

Организација на угостителството (10 кредити)

Целта на предметната програма е студентите да се запознаат со организациониот аспект на угостителството пред се од макро аспект , т.е. од аспект на ниво на земјата. Сето тоа преку систематско и методско истражување, анализирање и

објаснување на појавите, односите и движењата во угостителството и откривање на законитостите кои владеат со тие односи, појави и движења.

Гастрономски настани и програми (10 кредити)

Со изучувањето на овој предмет треба да се истражи и сознае нивото, обемот и структурата на гастрономските настани и содржината на гастрономските програми. Студентите треба да се оспособат да можат да ги идентификуваат основните ресурси потребни за реализирање на гастрономските настани и програмирање на гастрономските програми.

Јазични стандарди во гастрономската понуда (10 кредити)

Студентите да се стекнат со компетенции за јазичните стандарди во гастрономската понуда на македонски и англиски јазик.

Корпоративно финансиско управување (10 кредити)

Стартна точка и цел во анализата која се обработува во предметната програма се однесува на дефинирање на концептот на корпоративното финансиско управување, менаџерската одговорност и компонентите на корпоративното финансиско управување. Студентите имаат можност да се запознаат со видовите корпоративни финансии, со базичните принципи на корпоративното финансиско управување, клучните техники употребени од учесниците при планирање и имплементација на планот за корпоративните финансии како и согледување на условите и процесот на воспоставување корпоративно финансиско управување. Особено внимание им е посветено на учесниците во процесот на корпоративното финансиско управување одговорни за негово функционирање. По завршување на наставата студентите треба да бидат способни:

- да го разберат процесот на корпоративно финансиско управување во однос на планирање, програмирање, буџетирање, известување и мониторинг.
- да стекнат продлабочени знаења за видовите корпоративни финансии, да ги усвојат современите методи за управување со финансии и да стекнат способност за примена на принципите на корпоративното финансиско управување.
- да ги разберат и критички да ги анализираат основните прашања од областа на компонентите на корпоративното финансиско управување, односно основните начела кои базираат на добро воспоставени техники и практики.
- да стекнат продлабочени знаења за спроведување на корпоративното финансиско управување каде трошоците за негово функционирање не ја надминуваат користа. При тоа потребно е да се јакне свеста кај сите субјекти-учесници, а особено кај раководителите на корпорациите.
- намерата на наставата по предметот е да им помогне на студентите во разбирање на улогата на членовите на одборот на директори како учесници во процесот на корпоративно финансиско управување, во однос на идентификување на условите и потребата од редицајнирање на улогата на

одборот на директори, функционирање и организацијата на учесниците во самиот процес.

Правна регулатива во угостителството (10 кредити)

Студентите да се запознаат со карактеристики на субјектите на правото во угостителството и стварите како дел од правото, а особен акцент се става на угостителското и туристичкото право, како посебна гранка на правото, односно договорите кои се користат во угостителската, туристичката и хотелската индустрија, нивното правно регулирање и посебните правила кои важат за нив, начинот на нивно склучување, како и решавање на споровите кои евентуално би се појавувале заради нив, како и правното регулирање на посебните инструменти за плаќање во туризмот. Се изучува најзначајната правна регулатива во угостителството, тргнувајќи од Уставот на РМ, различните закони во оваа сфера, и особено подзаконските акти, кои ја регулираат суштината на оваа материја во угостителската практика, како и запознавање со меѓународните правни акти од оваа област.

Маркетинг менаџмент (10 кредити)

Цел на овој предмет е студентите од второ циклус на студии да стекнат знаења од управувањето со маркетинг активностите во претпријатијата од повеќе стопански сектори.

Организациско однесување во услужни дејности (10 кредити)

Основна цел на оваа наставна дисциплина е да им помогне на постоечките и идни менаџери подобро да ги разберат и да раковојат со вработените, бидејќи човечкиот фактор неизбежно е клуч за успех. Проучување на организациското однесување како системски приод. Сфаќање на начините на кои луѓето се однесуваат во организацијата и зошто се однесуваат според одреден начин, што претставува важен предуслов за успешност на менаџментот.

Проектен менаџмент (10 кредити)

Да се запознаат студентите и да се оспособат во поим и дефинирање на проект, проект менаџмент, животен циклус на проектот, проект менаџер, и составување на апликација на проект од областа на туризмот.

Образование, тренинг и вработување во услужен сектор (10 кредити)

Детерминирање на значењето на образованието и тренингот, посебно на перманентното образование како современ концепт за остварување конкурентска предност преку постојано надоградување и усовршување на човечките ресурси. Подготовка за вработување, од една страна на оние коишто бараат работа и од друга страна на лицата или менаџерите коишто треба да го спроведат процесот на вработување. Идентификација на потребите на образование и обука од аспект на креирање современа кадровска политика.

Меѓународен бизнис (10 кредити)

Цел на проучување на овој предмет е студентите да се стекнат со знаења за меѓународниот бизнис, како мошне сложена активност, што изнудува висок степен на знаење и умешност при склучување на деловните трансакции се со цел да се минимизираат ризиците при нивна реализација.

Финансиско известување и ревизија (10 кредити)

Цел на проучување на овој предмет е студентите да се стекнат со знаења за меѓународниот бизнис, како мошне сложена активност, што изнудува висок степен на знаење и умешност при склучување на деловните трансакции се со цел да се минимизираат ризиците при нивна реализација.

Деловна психологија (10 кредити)

Студентите од втор циклус на студии да стекнат знаења за бизнис однесувањето, дизајнирање на работниот процес, психолошките принципи на индивидуалното и тимското работење, мотивирањето, справувањето со конфликтите и лидерство преку кои ќе се помогне да се разбере светот на работата, светот на брзи промени, како да се надмине отпорот кон промените, но и како најдобро да се креира организациското однесување што се стреми кон промени.

Бизнис Логистика (10 кредити)

Преку предметната програма студентите ќе се стекнат со широко поимање за логистиката: 1) како управувачка концепција, вклучувајќи ги сите фази и етапи на движење на материјалните текови и услуги од местото на настанување до крајното место на користење; 2) како област на компаниско управување, вклучувајќи го интегрираното управување со основните компаниски функции – набавка, производство/операции и дистрибуција.

E - Бизнис (10 кредити)

Целта на оваа предметна програма е студентите да се запознаат со примената на информатичката технологија во работењето во компаниите од туристичката индустрија. Посебен акцент се става на пласманот на производите и услугите кои ги нудат овие компании, но со помош на современите информатички технологии.

Финансиски трансакции

Запознавање со техниката и технологијата на платните (финансиските) трансакции. Институционалната поврзаност на институциите од финансискиот систем за спроведување на финансиските текови во економијата. Микроекономските аспекти на трошоците од финансиските трансакции.

Интеркултурна компетенција во деловниот дискурс

Компетенција во интеркултурната комуникација, Развивање, сензибилизирање и подобрување на компетенциите во интеркултурни ситуации на учесници во полето на деловниот дискурс. Инкорпорирањето на меѓукултурните односи, а со тоа меѓукултурната комуникативната компетенција претставува појдовна основа за успешна деловна соработка што ја покрива овој предмет.

Квантитативни методи (10 кредити)

Студентите да научат да применуваат стохастички методи во пресметка на премии за животно и неживотно осигурување, пресметка на технички резерви за неживотно осигурување, пресметки на штедна и ризико премија Анализа на бонус малус систем.

Интеркултурни комуникации во гастрономијата (10 кредити)

Компетенција во интеркултурната комуникација, Развивање, сензибилизирање и подобрување на компетенциите во интеркултурни ситуации на учесници во полето на гастрономијата. Инкорпорирањето на меѓукултурните односи, а со тоа меѓукултурната комуникативната компетенција претставува појдовна основа за успешна деловна соработка што ја покрива овој предмет.

Информациони технологии во туризмот (10 кредити)

Учење на теоретските основи на информационите технологии

Добивање способности за работа со апликации од MS Office програмскиот пакет.

Логистика и транспортни системи (10 кредити)

Студентите ќе се стекнат со знаење од областа на логистиката и транспортните системи. Ќе се оспособат да ги препознаваат основните карактеристики на транспортот, кои што имаат влијание врз управувањето на дејностите во логистичките системи. Ќе ги запознаат и применуваат методите, критериумите и показателите врз основа на кои што треба да се оптимизира транспортот.

Банкарство (10 кредити)

Основна цел е да се спознае суштината на банкарството (банките) како специфични финансиски институци, односно нивното доминантно значење во финансискиот систем. Важна цел е да се спознае суштината на разликоста на централните банки од деловните банки, односно општествената монетарна функција на централната банка и профитната ориентираност на финансиските пазари на деловната банка. Како логично продолжение на двостепениот банкарски ситем следи и изучувањето на менаџментот на ризикот во деловните банки, од една страна, и

регулативата на банките од монетарните и јавните власти, од друга страна. Потребно е да се направи напор да се истражува емпириски банкарството во развиените економии и банкарството во растечките економии (emerging economics). Важна цел е истражувањето и на банкарскиот неуспех.

Меѓународни економски односи (10 кредити)

Студентите да се запознаат со меѓународните економски односи и меѓународната размена

Семестар 10

Изборни предмети

Меѓународни царински конвенции и институции (10 кредити)

Целта е студентите да ги добијат основните познавања за функционирањето, содржината, организационата структура, принципите, целите и задачите на меѓународните царински конвенции како и за функционирањето на институциите во оваа област.

Управување со ризици (10 кредити)

По изучувањето на овој предмет, студентите треба да располагаат со следните области на знаења:

- Да ги познаваат основите за анализата на финансиските извештаи со цел да се управуваат финансиските ризици
- Разработка на основните финансиски извештаи
- Согледување на значењето на динамичката финансиска анализа
- Разгледување на функциите на одделни извештаи со кои се анализира финансиската функција со цел управување со финансиските ризици во осигурителните компании.

Меѓународен менаџмент во услужен сектор (10 кредити)

Се проучува Маркетингот во меѓународни размери и студентите се здобиваат со знаење кое ќе може да им послужи како алтернативна стратегија за организирање на меѓународниот пазар.

Современи финансиски системи (10 кредити)

По изучувањето на овој предмет, студентите треба да располагаат со следните области на знаења:

- Да ги разбираат суштината и практичното значење на основните принципи на финансиите: максимизацијата на богатството, временската вредност на парите, конфликтот помеѓу ризикот и приносот, диверзификацијата како начин за намалување на ризикот, итн.

- Да ги познаваат карактеристиките и видовите на различни финансиски инструменти (обврзници, акции, штедни влогови, заеми, финансиски деривати, итн.). Истовремено, да ги разбираат принципите на вреднување на финансиските инструменти, односно основните фактори од кои зависи одлуката на инвеститорот во кој од поголемиот број финансиски инструменти ќе ги вложи своите пари.
- Да ги познаваат видовите и карактеристиките на финансиските пазари, нивните сличности и разлики, како и видовите финансиски инструменти со кои се тргува на одделните пазари.
- Да ги познаваат видовите и карактеристиките на различните финансиски институции, како и причините поради кои некои од нив (на пример банките) се пораспространети од другите.
- Да ги познаваат основните прашања со кои во практиката се соочуваат финансиските менаџери и да се здобијат со способност да решаваат некои од основните проблеми со кои тие се судруваат за време на нивното работење на финансиските пазари.

Институции и пазари на осигурување (10 кредити)

Целта на овој предмет е стекнување со потребните теоретски знаења на институциите и пазари на осигурување.

Менаџмент во шпедитерското работење (10 кредити)

Целта на предметната програма Менаџмент во шпедитерското работење е студентите на вториот циклус на насоката Царина и шпедиција да ги продлабочат своите стекнати сознанија за основните аспекти на менаџментот како универзален процес со специфични способности кои менаџерите во шпедитерските претпријатија треба да ги поседуваат и развиваат за да можат успешно да менаџираат со активностите кои се извршуваат во овие организации. Преку оваа програма студентите ќе добијат теоретски знаења за специфичностите на менаџерските функции во шпедитерското работење со посебен акцент на планирањето на активностите, лидерството, мотивирањето на вработените, воспоставување на добри комуникациски односи и контролирањето.

Слободни царински зони (10 кредити)

Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со потребните теоретски и апликативни знаења од областа на слободните царински зони.

Технолошки особини на стоката при транспорт (10 кредити)

Запознавање на студентите со карактеристиките и специфичностите при транспорт на стоката. Изучување на начините на пакување, складирање и транспорт на поедини видови стока и нивна подготовка за транспорт.

Осигурување во меѓународната трговија

По изучувањето на овој предмет, студентите треба да располагаат со следните области на знаења: Да се запознат со продлабочени и напредни сознанија од областа на осигурувањето во меѓународната трговија.

Светска трговска организација (10 кредити)

Цел на овој предмет е студентите да се стекнат со знаења од областа на мултилатералниот трговски систем олицетворен во спогодбите на Светската трговска организација.

Царинска заштита на интелектуалната сопственост (10 кредити)

Цел на овој предмет е студентите да се стекнат со знаења за правата од интелектуална сопственост и улогата на царината во нивната заштита.

Меѓународна трговска логистика (10 кредити)

Цел на проучување на овој предмет е студентите да се продлабочат знаењата за трговската логистика како значајна алка во системот на општествена репродукција без која е невозможно да се одвива меѓународниот стоков промет. Поефикасна реализација на предметната програма е условена со предзнаења на студентите за трговската логистика. Овој предмет ќе овозможи студентите да стекнат повисоко ниво на специјализација во меѓународната трговска логистика и подигнување на степенот на знаења и искуства за актуелните прашања од областа на меѓународната трговска логистика преку понатамошен третман на економските, правните и техничките аспекти на трговската логистика. Задача на изучување на овој предмет е продлабочување на теоретските аспекти на меѓународната трговската логистика – текови и политика, како и презентирање на можностите овие знаења практично да се имплементираат. Стекнатите знаења студентите ќе може да ги користат како основа за понатамошни научни истражувања од оваа област, или да ги применат во практиката преку поактивно вклучување во креирањето на државни стратегии за подобрување на логистичките перформанси на домашната земја во однос на другите земји, како и за подобрување на конкурентноста на домашните логистички оператори на меѓународните логистички пазари.

Менаџмент на настани и слободно време (10 кредити)

Со изучувањето на овој предмет треба да се истражи и сознае нивото, обемот и структурата на настаните и содржината на слободното време, и нивната поврзаност со угостителско-туристичката индустрија. Ќе се процени взаемното влијание со угостителско-туристичката индустрија, нивните фундаментални карактеристики и економските, културните и општествените ефекти.

Однесување на потрошувачите (10 кредити)

Студентите од втор циклус на студии да стекнат знаења за методолошкиот пристап во научното истражување и се оспособат за принципите и механизмите на потрошувачката, процесот на мотивирање и донесување одлука за купување на производи и услуги.

Меѓукултурни односи во туризмот (10 кредити)

Предметот Меѓукултурни односи и туризам треба да ги презентира врските помеѓу културата и туризмот. Резултат на таквите интеракции е културниот туризам и културните туристички атракции како негов иманентен дел. Вториот дел е насочен кон подобрување на меѓукултурната комуникативна компетенција на студентите во полето на туризмот и туристичкиот дискурс. Инкорпорирањето на меѓукултурните односи, а со тоа неизбежно и меѓукултурната комуникативна компетенција за студентите чијашто идна професија е во полето на туристичката индустрија претставува појдовна основа за понатамошното разработување на тематиката што ја покрива овој предмет.

Меѓународно туристичко право (10 кредити)

Поим и предмет на меѓународно туристичко право; Меѓународни договори од областа на туризмот.

Меѓународни туристички движења (10 кредити)

Целта е студентите да ги искористат знаењата од областа на современите движења во туристичкиот промет во светот и да се запознаат со определени регионални целини. Овие знаења ќе овозможат да се согледаат искуствата од движењата на туристите од емитивните кон рецептивните сфери и да се на тој начин оптимално пренесат во други регионални целини. Преку овие знаења ќе се утврдат емитивните зони на туризмот за секоја земја посебно. И на тој начин ќе се согледат обемот и карактерот на туристичкиот пазар.

Современи тенденции во туризмот и угостителството (10 кредити)

Со изучувањето на овој предмет треба да се истражат и создаат современите тенденции во туризмот и угостителството и нивната меѓусебна поврзаност и условеност. Студентите треба да ги идентификуваат позначајните тенденции, и да проценат какво е нивното влијание во современата туристичка индустрија.

Интеркултурна компетенција во туристичкиот дискурс (10 кредити)

Студентите да се стекнат со интеркултурна комуникативна компетенција, со комуникациски вештини како и разбирање и позитивен став кон културите кои претставуваат клучен елемент во јазичните интеракции во туристичкиот дискурс.

Туризам и локален економски развој (10 кредити)

Целта на овој предмет е студентите да стекнат знаење за влијанието и значењето на туризмот за локалната заедница, како и за процесот на планирање и развивање на стратегии за развој на туризмот на локално ниво (со ставање на посебен акцент на одржливоста на локалната заедница и развивање на одржливи развојни стратегии) со цел да се интензивира локалниот економски развој односно да се максимизираат економските ефекти на локалната заедница со истовремено зачувување на нејзиниот идентитет, културното наследство и животната средина.

Туристички вредности (10 кредити)

Целта на програмата е студентите да се запознаат со вредностите кои се лоцирани во емитивната, комуникативната, рецептивната и атрактивната сфера во туристичката дејност. Преку оваа дисциплина тие ќе можат да ги искористат знаењата во унапредувањето на развојот и на создавањето на поволни услови за настап на туристичкиот пазар. Оваа дисциплина овозможува согледување на макро – регионалните карактеристики на просторот во смисла на користење на вредностите како универзални категории и низ микро-регионални односи, формирање на туристички производи. Диференцијацијата на вредностите треба да овозможи конзистентност во третманот на елементите на животната средина во туристичкиот развој.

Сообраќај во туризмот (напредно ниво) (10 кредити)

Изложениот материјал во оваа предметна програма на идните магистранти ќе им послужи со успех да ја извршуваат својата работа. Ќе стекнат знаење од туристичкиот сообраќај(напредно ниво), кој, впрочем е дел од туризмот, односно, од туристичката понуда и на тој начин полесно ќе се реализираат како стручњаци од туризмот во праксата.

Организација и управување со неживотни осигурителни компании (10 кредити)

Студентите од насоката осигурување ќе ги проучат специфичностите на менаџментот во услови на глобализација и другите предизвици на макроокружувањето со кои се соочуваат менаџерите во претпријатијата од туристичкото стопанство насочувајќи го својот бизнис на меѓународниот пазар. Тие ќе се здобијат со познавања за карактеристиките и способностите кои треба менаџерите да ги имаат за водењето на нивните активности на меѓународно ниво.

Реосигурување (напредно ниво) (10 кредити)

Цел на проучување на овој предмет е студентите да се стекнат со знаења за бизнис во реосигурување (повисоко ниво), како мошне сложена активност, што изнудува висок степен на знаење и умешност при склучување на деловните меѓународни трансакции

сé со цел да се минимизираат ризиците при нивна реализација, односно изнаоѓање на алтернативи на трансфер на ризиците.

Организација и управување со животни и здравствени компании за осигурување (10 кредити)

Целта на изучување на оваа наставна дисциплина е да се совладаат вештините на управување во деловните субјекти од областа на осигурувањето. Имајќи го предвид фактот дека станува збор за услужна дејност којашто е многу значајна во современото живеење, успехот на овие деловни субјекти се темели на способноста за менаџирање со квалитетот на услугите во оваа област.

Финансиско - инвестиционен менаџмент (10 кредити)

По завршување на наставата, студентите треба да бидат способни:

- да ја осознаат улогата и местото на финансискиот менаџер во друштвата за осигурување, како и неговата одговорност во однос на друштвото, акционерите и заедницата;
- да ја анализираат финансиската состојба на друштвата за осигурување и да ги интерпретираат основните финансиски показатели;
- да се оспособат да ги подготвуваат и да ги користат основните финансиски плански документи;
- да се запознаат со алтернативните извори на финансирање на стопанските субјекти и нивните карактеристики и да се оспособат да извршат избор на оптималната структура на капиталот;
- да го согледаат значењето на дивидендната политика и да ги анализираат нејзините влијанија врз остварувањето на целите на финансискиот менаџмент;
- за процесот за подготовката на инвестиционите студии - (прединвестициони, инвестициони и други);
- за пристапите на факторските анализи за инвестиционите проекти;
- за процесот на изготвување на економски алаборати, како делови од инвестиционите студии;
- за основите за оценка на ефикасноста на инвестиционите проекти;
- за методолошкиот инструментариум за инвестиционо одлучување- универзалните инвестициони критериум, технкики и методи за нивна пресметка;
- за теориските основи и вообичаените техники за анализа на ризикот поврзан со инвестирањето - сензитивна анализа, сценарио анализа и други техники.

Компаративен јавен менаџмент (10 кредити)

Целта на предметната програма е студентите да ги хадоградат своите познавања со специфичностите на менаџментот и да се стекнат со способности за ефикасно управување со институциите и органите на јавниот сектор. Посебен акцент ќе биде ставен на знаењата како владините институции, непрофитните и финансиските институции да ја креираат свијата политика и стратегија за развој во услови на 17

предизвици на окружувањето и какви насоки на водење на човечките ресурси во овие организации треба да се превземаат за нивни успешен развој.

Финансиско известување и менаџмент контрола (10 кредити)

По изучувањето на овој предмет, студентите треба да располагаат со следните области на знаења:

- Да ги познаваат основите на менаџмент контролата
- Да ги разбираат функциите на основните видови на менаџмент контролата
- Да ги научат начините на анализа на работење на пртпријатијата

Управување со продажба на услуги (10 кредити)

Цел на овој предмет е студентите да стекнат знаења од управувањето со продажбата на услуги во услужниот сектор.

Портфолио менаџмент (10 кредити)

Целите на наставата на овој предмет е да ги оспособи студентите да:

- Да го сфатат значењето на двата основни параметри на финансиските инвестиции: очекуваниот принос и ризикот;
- Да се разберат основната структура и улогата на институциите на пазарот на ХВ, како окружување на финансиските инвеститори;
- Да ја разберат суштината на портфолио теоријата и на теоретските модели за рамнотежните цени на ризичните имоти на пазарот на капитал;
- Да се оспособат да ги применуваат моделите за вреднување на ХВ: обврзниците, акциите и финансиските деривати;
- Да навлезат во основните елементи на практиката на портфолио менаџментот, посебно од аспект на институционалните инвеститори;
- Да се запознаат со основните елементи од законската и регулативна рамка и со активноста на Македонската берза за долгорочни ХВ.

Вештини и стратегии на преговарање (10 кредити)

Студентите од втор циклус на студии да стекнат знаења и вештини за успешни деловни комуникации во процесот на преговарање. Притоа, да стекнат знаења за воспоставување на персонални механизми за успешно преговарање и градење позитивни деловни односи.

Капитал и ризик (10 кредити)

Стартната точка и цел во анализата која се обработува во предметната програма се однесува на разграничувањето на основните поими како што се ризик, извесност, неизвесност, сигурност, случајност, веројатност и слични на нив. Но, во обидот за нивно теоретско разграничување се доаѓа до тезата дека нивното појмовното определување и соодветно класифицирање е апсолутно недоволно во

надминувањето на бариерите во деловното работење на стопанските субјекти и животот на обичните луѓе а кои произлегуваат од неизвесностите кои ги содржи иднината и дека главната цел и мотив на нивното проучувањето е да се пронајдат начини тие соодветно да се третираат, т.е. да се управува со нив.

Прифаќајќи го како аксиома фактот дека ризикот постои, предизвикот со кој се соочува изучувањето на оваа материја е да се испитаат голем број на постоечки теоретски истражувања и практични искуства на управување со ризикот, како и да предложат некои теоретско - логички можни стратегии на справување со ризиците. Значи ризиците се составен дел на животот на секоја индивидуа и елемент во работењето на секој субјект, тие не можат да се избегнат, па оттаму чистата логика упатува на фактот дека мора да се изнајдат начини да се живее со нив.

Штети во осигурувањето (10 кредити)

Целта е студентите да се запознаат со основите на штетите, видовите штети и нивните карактеристики, како и различните начини на нивно надоместување, бидејќи штетите се една од основите на осигурувањето, а нивното надоместување е суштина на самото осигурување. Штетите и надометокот на истите е регулирано во законската регулатива на Република Македонија, а тие прописи мора да се прочуваат, како и да се надоградуваат. Токму таквиот пристап, односно функционирањето на оваа регулатива de facto, како и давање насоки за иден развој, и отстранување на тешкотиите кои се присутни при овој процес е еден од основните мотиви за потемелно изучување на штетите и нивното надоместување како фундамент на осигурувањето.

Магистерски труд (20 кредити)